

بسم الله الرحمن الرحيم

د قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان
د بنسټيز جوړښت او رهبري شورا د مسودې رسمي مقدمه
(Law and Justice Civil Movement of Afghanistan)

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
ال عمران: ۱۰۳

دغه مقدمه د افغانستان د ملت د اتحاد، د ټولنيزې همغږۍ، د باور او ملي يووالي د اصولو پر بنسټ وړاندې کيږي. په داسې حساسو حالاتو کې چې هېواد له اوږدمهاله جگړو، بي عدالتيو، او اداري فساد سره مخ دی، د قانون او عدالت مدني حرکت د علم، اخلاقو، او قانون د اصولو پر محور د وطن دوستۍ، ملي مسؤليت، او مدني مشارکت د پراختيا لپاره يوه روښانه لارښوونه وړاندې کوي. دغه بسم الله او آيت د حرکت د فلسفې، د بنسټگر ليد، او د ټولني د فکري او مدني بيدارۍ د رڼا په توگه ځای پر ځای شوي، ترڅو د عدالت، قانون، او ملي يووالي په ارزښتونو ټينگار وکړي. په دې توگه، مقدمه د اسلامي اخلاقو، د وطن دوستۍ، او د ملت د يووالي د ژمنتيا پر بنسټ پيل کېږي، چې د حرکت د بنسټيزو اصولو او ستراتيژيکو اهدافو لپاره يوه باوري او قانونمند ابتدا گڼل کېږي.

مقدمه:

قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان د ملت د هغه ژور درد، تاريخي بي عدالتۍ او ټولنيزو نابرابريو له بطنه راټوکېدلی يو فکري، سياسي او انساني بهير دی، چې د افغانستان د نوي ملي شعور او مدني بيدارۍ استازيتوب کوي. دا حرکت د هغو تاريخي تجربو او ملي گړاوونو په ځواب کې رامنځته شو، چې د قانون نشنوالی، سياسي انحصار، قومي تفرقي، فساد، او د انساني کرامت سپکاوی يې د ملت پر برخليک سيوري غوړولي و. د همدې ستر ملي اړتيا له درکه، د قانون او عدالت مدني حرکت د يوه متحد، باعدالته، قانونمند او مسؤل افغانستان د جوړېدو لپاره خپل فکري، علمي او مدني بنسټ کېښود.

فکري بنسټ او ليدلوری:

دا حرکت په دې ژور باور ولاړ دی چې رښتيني بدلون د قانون د حاکميت، د خلکو د ارادې، او د علمي - مدني مشارکت له لارې منځته راځي، نه د زور، تاوتریخوالي او انحصار له لارې. قانون او عدالت د دې حرکت دوه بنسټيز ستنې دي، چې د ملت د وحدت، روښتيا، حساب ورکونې او سياسي اعتدال توازن تضمینوي. دا بهير د مدني مبارزې، د بيان د ازادۍ، د بنځو د علمي او سياسي حضور، او د ټولنيز مسؤليت د فرهنگ د پياوړتيا لپاره علمي او انساني مأموريت لري.

رهبري او جوړښت:

د دې حرکت رهبري شورا د هغو متخصصو، متعهدو او ملت پالو شخصيتونو له خوا رامنځته شوي، چې د ملي يووالي، د ټولنيز عدالت، او د نوي نسل د اغېزمن حضور پر اصل باور لري. دا شورا د فکري اعتدال، انساني ارزښتونو او د علمي بصيرت پر بنسټ د تصميم نيونې، پالیسۍ جوړونې او ستراتيژيکو لارو چارو د رهبري مسؤليت پر غاړه لري.

مأموریت او ژمنه:

قانون او عدالت مدني حرکت ځان د قدرت د نيولو لپاره نه، بلکې د ملت د فکري ځواک د بيدارولو، د قانون د بنسټونو د پياوړتيا، او د يوې باعدالته او حساب ورکونکې ټولني د فرهنگ د ټينگېدو لپاره مکلف گڼي. دا حرکت د اسلام د عدالت اصول، د بشري حقونو نړيوال معيارونه او د افغان ملت اصیل ارزښتونه د خپل فکري قطب الرحی په توگه پېژني.

په همدې فكري او تاريخي تسلسل كې، د قانون او عدالت مدني حركت افغانستان د ملت د عزت، قانوني برابري، او مدني مشاركت د ساتني لپاره د ملي همغږۍ، علمي تفكر او مدني وحدت يو گډ بهير دی. د دې حركت بنسټيز جوړښت او رهبري شورا د نوي افغانستان د قانونمند، متحد او باعدالته راتلونكي د بنسټ ډبره ږدي — داسې راتلونكي چې بدلون يې د ملت له ارادې، مشروعيت يې د قانون له واکه، او دوام يې د عدالت له روح څخه راټوكېږي.

پروفیسور ډاکټر مصطفی کمال سالارزی بنسټگر او مشر - قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان

پېژندنه

پروفیسور ډاکټر مصطفی کمال سالارزی، د کونړ ولایت د غازی آباد ولسوالۍ د حاجی آباد د کلي اوسیدونکی، د قومي مشر الحاج خانزادگل غروال سالارزی زوی او د مرحوم امیرگل مشهور په حاجی میاگل لمسی، د افغانستان د معاصر فکري، علمي او مدني تاریخ له هغو غوره شخصیتونو څخه دی چې د علم، عدالت، انسانیت او ملي وجدان د یووالي له لارې یې د ملت د بیدارۍ، د قانون د حاکمیت او د مدني شعور د پراختیا لپاره بنسټیز فکر په عمل بدل کړی دی. هغه د داسې نسل استازیتوب کوي چې د جگړو، بي عدالتۍ، سیاسي تندلارۍ او فرهنگي تضادونو له تیارو راپورته شوی، خو د منطق، اخلاقو، علم او عقل په ژبه یې د رڼا، پوهې او عدالت پیغام خپور کړی دی او د ملت د فکري، مدني او انساني پرمختګ لپاره یې یوه روښانه، مستحکم او پایدار تگلاره جوړه کړې ده.

پروفیسور سالارزی په دې باور دی چې د ملت د پیاوړتیا، د ټولنیز ثبات، د فردي او ټولنیزو حقونو د تضمین او د ملت د هويت د ساتنې لپاره یوازې وسله او زور بسنه نه کوي؛ ریښتینی ځواک د پوهې، عدالت، اخلاقو، انساني وجدان او د قانون د حاکمیت په رڼا کې پروت دی، او ټولنیز پرمختګ یوازې د علم، منطق او مدني شعور له لارې رامنځته کېدی شي. د هغه فکري لید د یوې داسې ټولني د جوړولو لپاره مبارزه کوي چې قانون یې د هیڅ ځواک لاندې نه وي، عدالت د هر انسان له بنسټیزو حقونو سره تړلی وي، او علم د هر ذهن د روښانتیا، د ملت د فکري بیدارۍ، د نوښت او د تمدن د ودې وسیله وي. د پروفیسور فلسفه په دې ولاړه ده چې بدلون باید د ملت له وجدان راولاړ شي، نه د زور، د شخصي غوښتنو یا د بهرنیو فشارونو له مرکز څخه. ځواک باید د خدمت، عدالت او ټولنیز خیر لپاره وکارول شي، نه د ځانغوښتنې، د امتیاز غوښتنې یا د قدرت د تمرکز لپاره.

د همدې فلسفې په رڼا کې نوموړی د “مسئول رهبري” مفهوم وړاندې کړی، چې له مخې یې رهبري د واکمنۍ نه، بلکه د وجدان مسؤلیت گڼل کېږي. مسؤلیت چې د علم، عدالت، انساني کرامت، مدني اخلاقو، ټولنیز انصاف او د ملت د هوساینې پر محور ولاړ وي، او د ملت د ټولنیز، فکري او فرهنگي ودې لپاره د یوې عملي تگلارې په توګه یې تعریف شوی دی.

پروفیسور سالارزی د ټولنیز عدالت فلسفه د اسلامي، انساني، مدني او نړیوالو حقوقي ارزښتونو په رڼا کې په ژور ډول تحلیل کړې، او په دې باور دی چې عدالت یوازې د قانون د تطبیق یا د ځواک د تمرین محدودیت نه دی، بلکه د انسان د کرامت، د فرصتونو د برابري، د اجتماعي همغږۍ، د فردي حقوقو د خونديتوب او د ملت د هوساینې لپاره یوه اخلاقي، عملي، فکري او پایدار تگلاره ده. له همدې کبله نوموړی د ښځو د تعلیم، د ځوانانو د فکري ودې، د مدني مسؤلیت او د ټولنیز اخلاقو د ژغورنې په برخه کې خپل مسؤلیت د ژوند تر ټولو ستر رسالت گڼي. په هغه نظر کې، د ښځو تعلیم د ملت د بقا اساس دی، د ځوانانو فکري روزنه د تمدن محور دی، او د قانون واکمني د انساني کرامت تضمین دی.

په علمي او مسلکي ډګر کې، پروفیسور سالارزی د افغانستان د طبابت د ځلانده ستورو څخه دی؛ د طب له پوهنځي څخه تر فراغت وروسته یې د لوړو زده کړو لپاره هند ته سفر وکړ، چېرې چې یې په جراحي عمومي او جراحي هضمي سیستم کې تخصص ترلاسه کړ. وروسته یې د جگر پیوند (Liver Transplant Surgery) او جراحي انکولوژي (Surgical Oncology) په برخو کې فوق تخصص بشپړ کړ، چې دا په افغانستان کې یو له نادره مسلکي لاسته راوړنو څخه گڼل کېږي. همدارنګه نوموړي د صحت عامه (Public Health) په برخه کې ماسټري ترلاسه کړه او د خپل مسلک په ساحه کې یې د دوکتورا پروګرام بشپړ کړ، چې دا ټولې علمي هڅې یوازې د شخصي پرمختګ لپاره نه، بلکه د وطن د پرمختګ، د علمي ظرفیتونو د لوړتیا، د طبي خدمت د پراختیا او د افغان ټولني د هوساینې لپاره ترسره شوي دي.

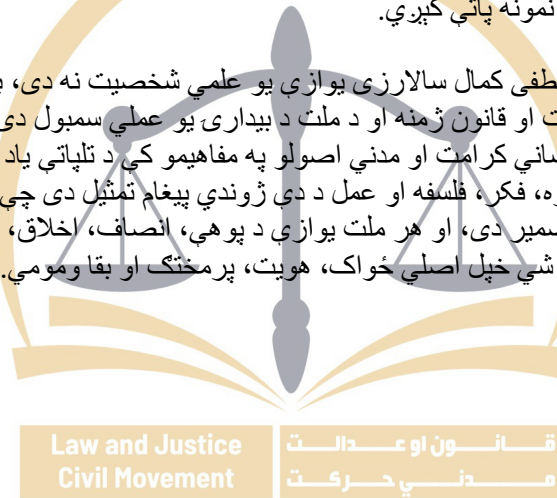
پروفیسور سالارزی د امریکا د Duke University څخه د لیبراسکوپیک او میتابولیک جراحي (Laparoscopic & Metabolic Surgery) په برخه کې د فیلوشپ سند ترلاسه کړ، چې دا د هغه علمي شخصیت ته نړیوال اعتبار ورکړ او د افغانستان د طبي، علمي او مدني هويت د بیا راژوندي کېدو یو سمبول هم جوړ شو. د هغه علمي هڅې د فردي لاسته راوړنو محدودیت نه لري؛ هغه د افغانستان په تاریخ کې لومړی ځل د جراحي جگر ترانسپلانت، جراحي

انکولوژي او بېرېاتيک جراحي متخصص او پروفیسور لقب تر لاسه کړ، چې دا د هېواد د طبي پرمختګ، د علمي ظرفیتونو لوړتیا، او د نړیوالو معیارونو سره د همغږۍ یوه بې ساري شېبه ده.

خو پروفیسور سالارزی یوازې یو علمي شخصیت نه دی؛ هغه د فکري لارښود، مدني بدلون، انساني وجدان او د ټولنیز عدالت ژور باور لرونکی مشر هم دی. د هغه رهبري یوازې شعار نه دی، بلکې د عمل ژبه ده، د سیاسي جګړې پر ځای د علمي استدلال، د پوهې او منطق لار ده، د انحصار پر ځای د ګډون فرهنگ ته ژمنتیا ده، د ملت د هوساینې، د ټولنیز عدالت، د انساني کرامت او د مدني اخلاقو د ودې لپاره ژمن دی. نوموړی تل په دې ټینګار کوي چې ملت هغه وخت ژوندي کېږي چې د قانون تر سیوري لاندې فکر وکړي، د عدالت تر رڼا لاندې ژوند وکړي، او د علم په بنسټ پرمختګ وکړي.

پروفیسور سالارزی د مدني حرکتونو، ټولنیزو اصلاحاتو، د فکري ازادۍ، د علمي او مسلکي ودې، او د ملي یووالي د ستراتیژیکو اصولو یوه جامع فلسفه لري، چې د هغه د ټولنیز، فکري او علمي شخصیت یو جامع انځور وړاندې کوي. هغه د ملت د بدلون او پرمختګ لپاره د رڼا، پوهې، عدالت، انساني کرامت او مدني اخلاقو پر محور د یوې پایداری او عملی لارې طرحه وړاندې کړې، او د افغانستان د نوي مدني تاریخ د فکري بنسټونو د جوړولو یو بې ساري معمار ګڼل کېږي. د هغه ژوند او مبارزه د پوهې، اخلاقو، عدالت، انساني کرامت، مدني وجدان او مدني مسئولیت د یووالي څرګند انځور دی، او نوموړی د خپل علم، اخلاص، فکري بصیرت او ملي احساس له لارې د افغانستان د نوي مدني تاریخ د بنسټونو د جوړولو یوه بې ساري نمونه پاتې کېږي.

په پای کې، پروفیسور ډاکټر مصطفی کمال سالارزی یوازې یو علمي شخصیت نه دی، بلکې یو فکري بهیر، مدني خوځښت، انساني وجدان، د عدالت او قانون ژمنه او د ملت د بیدارۍ یو عملي سمبول دی. د هغه نوم د درناوي، الهام، مسؤلیت، بدلون، علم، عدالت، انساني کرامت او مدني اصولو په مفاهیمو کې د تلپاتې یاد او احترام سمبول پاتې کېږي. د پروفیسور سالارزي ژوند، مبارزه، فکر، فلسفه او عمل د دې ژوندي پیغام تمثیل دی چې علم د ملت قوت دی، عدالت د ملت روح دی، او قانون د ملت ضمیر دی، او هر ملت یوازې د پوهې، انصاف، اخلاق، انساني کرامت، مدني مشارکت او فکري ازادۍ په لار کې کولی شي خپل اصلي ځواک، هویت، پرمختګ او بقا ومومي.

Law and Justice
Civil Movement

قانون او عدالت
مدني حرکت

مرستيالان:

- لومړی مرستيال: د سياسي او مدني چارو مسؤل
- دوهم مرستيال: د ټولنيزو او بشري حقونو چارو مسؤل
- دريم مرستيال: د بنځو او ځوانانو د مشارکت مسؤل
- څلورم مرستيال: د څېړنې، روزنې او تعليمي پروگرامونو مسؤل

د نومونو ځايونه وروسته د رسمي ټاکنو له لارې ډکېږي

۴. عمومي سکرتر: (General Secretary)

د ټول حرکت اداري او تشکيلاتي چارې تنظيموي او د شورا پرېکړې عملي کوي.

۵. د شورا جوړښت:

- د رهبري شورا (Leadership Council)
- د سياست جوړونې کمیته (Policy Committee)
- د حقوقي او قانوني چارو کمیته (Legal Affairs Committee)
- د بنځو او ځوانانو کمیته (Women & Youth Committee)
- د اطلاعاتو او اړیکو کمیته (Media & Communication Committee)
- د ولايتي او سيمه یيزو څانگو مشران (Provincial Representatives)

د “قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” موخي

Law and Justice
Civil Movement

قانون او عدالت
مدني حرکت

د قانون حاکمیت او عدالت تأمین مدني حرکت

د دې حرکت بنسټيزه موخه د قانون حاکمیت او عدالت تأمین دی، ځکه چې هره ټولنه یوازې هغه وخت پراختیا مومي چې قانون په ټول کې د ټولو لپاره یو شان تطبیق شي او عدالت په بې طرفه توګه ترسره شي. د قانون حاکمیت د فساد، زورواکو کړنو او بې عدالتي پر وړاندې یو قوي څنډ جوړوي، د وګړو باور او مشارکت رامنځته کوي، او د ملت د ثبات، سوکالی او مدني حقوقو د خونديتوب لپاره یو شفاف چاپیریال برابروي.

د بشري حقونو دفاع او د بنځو د تعلیم اهمیت

دویمه موخه د بشري حقونو، په ځانګړې ډول د بنځو او نجونو د تعلیم حق دفاع ده. تعلیم یوازې د فردي حق تضمین نه دی، بلکې د ټولني د پرمختګ، تمدن، اقتصادي وده او مدني شعور یو حیاتي بنسټ دی. د بنځو زده کړې د کورنیو ژوند، د ټولنیزو ارزښتونو او د راتلونکي نسل د فکري او مدني ځواک د لوړتیا لپاره کلیدي اهمیت لري.

د فساد، تبعيض او بي عدالتي پر وړاندې مبارزه

درېمه موخه د فساد، تبعيض او بي عدالتي پر ضد مدني مبارزه ده. دا مبارزه د ټولنيزو اخلاقو، شفافيت، مسؤليت او حساب ورکونې د پياوړتيا لپاره يوه حياتي هڅه ده. هر وگړی د قانون، عدالت او مسؤليت په رڼا کې د ټولني د پرمختگ برخه جوړېږي، او د فساد پر وړاندې فکري او عملي مبارزه د ټولني د باور او د مدني مشارکت بنسټ دی.

د ملي يووالي او سولهيز تفاهم پياوړتيا

څلورمه موخه د ملي يووالي او سولهيز تفاهم پياوړتيا ده، چې له مخې يې د هېواد بېلابېل قومي، ژبني، سياسي او فرهنگي گروپونه د گډ ملي هويت او راتلونکي لپاره متحد شي. د جگړې، تفرقه او شخړو پر ځای د تفاهم، همکارۍ او گډ مسؤليت فضا رامنځته کېږي، چې د ملت د هويت خونديتوب، د گډو ملي اهدافو تحقق او د ټولني د پرمختگ تضمين وکړي.

د ځوانانو او مدني فعالانو هڅونه

پنځمه موخه د ځوانانو، علمي شخصيتونو او مدني فعالانو هڅونه ده. د دوی روزنه، د فکري او مسلکي ظرفيت لوړول، او د مدني مسؤليت په لور د هڅونې پروگرامونه د ټولني د مثبت بدلون لپاره يوه اوږدمهاله ستراتيژي ده. د نوبتگر فکر، پوهې او انرژۍ په کارولو سره، ځوانان د ملت د پرمختگ، عدالت او سوکالي ځواکمنه برخه گرځي.

د مدني پوهاوي او مثبت بدلون پروگرامونه

شپږمه موخه د افغانستان د مثبت بدلون لپاره د مدني پوهاوي پروگرامونه دي، چې د خلکو په ذهنونو کې د قانون، عدالت، مدني مسؤليت، ملي وحدت، تفاهم، سولې، فکري آزادۍ، انساني کرامت او اخلاقو ارزښتونه ځای پر ځای کړي. دا پروگرامونه د يوې فعاله، مسؤلي او عدالت غوښتونکي ټولني د جوړولو زمينه برابروي او د ملت د سوکالي، ثبات او پرمختگ لپاره عملي لارې چارې وړاندې کوي.

Law and Justice
Civil Movement

قانون او عدالت
مدني حرکت

ټوليزه فلسفه

په ټوليزه توگه، د دې موخو هدف د افغانستان راتلونکي د قانون، عدالت، اخلاقو، پوهې، مدني مشارکت او ملي يووالي پر اساس جوړول دي، چېرې چې د فساد، بي عدالتي، تبعيض او فکري تنشونو پر ځای د تفاهم، علم، منطق، مدني مسؤليت او انساني کرامت فضا پراخه وي، د ملت هويت خوندي وي، او هر فرد د خپلې برخې مسؤليت په آزادۍ، شعور او عدالت سره ترسره کړي. د دې حرکت هر گام د افغانستان د سوکالي، مدني عدالت، انساني کرامت او ملي يووالي لپاره ژوره او پراخه هڅه ده، چې د قانون، عدالت، پوهې او فکري آزادۍ پر محور ولاړه ده.

د قانون او عدالت مدني حرکت د رهبري اصول

د مدني حرکتونو برياليتوب يوازې د شعارونو يا څرگندو څرگندونو پورې محدود نه دی؛ د دوی ريښتيني ځواک د اصولو، اخلاقو او ارزښتونو په عملي کولو کې پروت دی. د قانون او عدالت مدني حرکت د يوې نوي رهبري مفکورې پر اساس ولاړ دی چې بنسټ يې د شفافيت، حساب ورکونې، د قانون درناوي، د بشر د وقار ساتنه، نظر ازادې، او مدني برابري دی. د دې اصولو عملي کول نه يوازې د ملت اعتماد او مدني مشارکت پياوړتيا تضمينوي، بلکې د ټولني د هوساينې، عدالت او اخلاقو د کلتور د پراختيا قوي اساس هم دی.

لومړی اصل: شفافیت

شفافیت د هر رهبري لپاره اساسي ستونزه او حیاتي شرط دی. رهبري یوازې هغه وخت د خلکو باور ترلاسه کولی شي چې خپل ټولنیز، اداري او سیاسي کړنې په بشکاره، واضح او ټولو لپاره د لاسرسۍ وړ ډول ترسره کړي. د شفافیت مفهوم یوازې د معلوماتو شریکول نه دي، بلکې د پرېکړو د پروسې، د منابعو د کارونې، او د رهبري د اقداماتو د موخو روڼوالی هم پکې شامل دی.

شفافه رهبري ملت ته ډاډ ورکوي چې تصمیمونه د ملي ګټو، عدالت، اخلاقو او د قانون پر اساس نیول شوي دي. د شفافیت عملي کول د ملت د اعتماد د پیاوړتیا، د مدني مشارکت د فرهنگ د پراختیا، او د فساد، ځانغوښتنې، تبعیض او بې عدالتی د مخنیوي قوي وسیله ده. رهبري باید داسې سیستم رامنځته کړي چې هر وګړی وکولی شي د پرېکړو پروسه تعقیب کړي، د هغې پایلې درک کړي، او د ګډون او نظارت امکانات ولري.

بیلګې: د بودیجې تخصیص، د ټولنیزو پروژو انتخاب، د استخدام او ترفیع پروسې، او د عامه خدمتونو د فعالیت راپورونه باید په واضح ډول د عامه خلکو لپاره وړاندې شي. د دې شفافیت د عملي کولو لپاره ټکنالوژیکي وسایل لکه ډیجیټل پلاټفورمونه، د معلوماتو آنلاین بانکونه، او د رهبري د فعالیتونو راپورونه ډېر ګټور ثابتېدلی شي.

دوهم اصل: حساب ورکونه

حساب ورکونه د مسؤلیت او اخلاقي ژمنتیا څرګندونه ده. هر رهبري باید د خپلو کړنو، پرېکړو او تصمیمونو پایلې د ملت، ټولني او مدني جوړښتونو په وړاندې روښانه کړي. حساب ورکونه د عدالت، مسؤلیت، او د ټولني د اعتماد د ساتنې لپاره حیاتي اهمیت لري.

دا اصل هر وګړی ته ډاډ ورکوي چې پوره شي د هر اقدام پایله څنګه ده، څوک مسؤل دي، او د ممکنه نیمګړتیاوو اصلاح څنګه عملي کېږي. د حساب ورکونې عملي کول د ټولني د قانونمندی، مدني مشارکت او اخلاقو فرهنگ پیاوړی کوي.

بیلګې:

- رهبري باید د پروژو په تطبیق کې د منابعو د مصرف راپور وړاندې کړي.
- د سیاست په جوړولو کې باید د استراتیژیکو پرېکړو منطق او دلایل د خلکو سره شریک شي.
- د اداري فساد په صورت کې باید مسؤل کسان مشخص شي او قانوني اقدامات وشي.

قانون او عدالت
مدني حرکت
Law and Justice
Civil Movement

درېم اصل: د قانون درناوی

د قانون درناوی د حرکت د رهبري یو اساسي اصل دی. قانون یوازې د واک تمرین وسیله نه ده؛ بلکې د ملت د نظم، د فردي حقونو د خونديتوب او د ټولني د مشروعیت تضمین دی. مسؤله رهبري باید په ټولو حالاتو کې د قانون اصول عملي کړي، حتی که دا د شخصي یا ګروپي ګټو پر ضد وي.

د قانون رعایت د ټولني د اعتبار، د ادارو د مشروعیت او د ملت د اعتماد اساسي شرط دی. د قانون حاکمیت د فساد او بې عدالتی مخنیوي کې ستره ونډه لري. رهبري باید ډاډ ورکړي چې قانون د ټولو لپاره یو شان او عادلانه پلي کېږي، پرته له دې چې څوک واکمن یا ځواکمن وي.

بیلګې: د عدالت د پرېکړو تضمین، د قانون د تطبیق شفافیت، د غیرقانوني کړنو مخنیوی، او د قانوني چوکاټونو اصلاح د ټولني د عدالت د تامین اساسي عناصر دي.

څلورم اصل: د بشر د وقار ساتنه

د بشر د وقار ساتنه د رهبري یو حیاتي اصل دی. انساني کرامت د ټولني د هوساینې، د فردي حقونو، او د فرصتونو د برابرې ضمانت ورکوي. رهبري مکلفه ده چې د زور، تبعیض، نابرابرۍ او هر ډول انساني ظلم پر وړاندې کلک دریځ ولري.

د بشر د وقار ساتنه د عدالت، اخلاقو او مدني مسؤلیت اساسي برخه ده. هر وګړی باید د خپلو اساسي حقونو په خونديتوب کې ډاډ ولري، او رهبري باید د ټولني لپاره مناسب چاپېریال رامنځته کړي چې هر فرد وکولی شي په عزت او مساوات کې ژوند وکړي.

بیلګې: د ښځو حقونو خوندي کول، د اقلیتونو د فرهنګي او مذهبي حقونو ساتنه، د محرومو طبقاتو د فرصتونو پراخول، او د زورواکو پر وړاندې د مدني ملاتړ یقیني کول.

پنځم اصل: نظر ازادي او مدني برابري

هر وګړی باید د خپل فکر، عقیدې او نظر د اظهار حق ولري. ټولنیز، سیاسي او مدني جوړښتونه باید د هر فرد د ګډون، مساوي حقونو او د مدني آزادي د خونديتوب لپاره چمتو وي.

نظر ازادي د ملت د فکري بيدارۍ، نوبت، مدني مشارکت، او د علمي او فرهنګي پرمختګ اساس دی. مدني برابري تضمینوي چې ټول وګړي پرته له نژادي، قومي، ژبني، مذهبي یا جنسیتي توپيرونو د خپلو حقونو، مسؤلیتونو، او مدني فعالیتونو په برخه کې مساوي فرصتونه ولري.

بیلګې: د پوهنتونونو او ښوونځیو آزاد فضا، د مطبوعاتو او رسنیو آزادي لارې، د ټولنیزو سازمانونو د فعالیتونو ملاتړ، او د انتخاباتو شفاف او عادلانه سیستمونه.

ټولیزه فلسفه

د قانون او عدالت حرکت هڅه کوي چې رهبري د علم، اخلاق، عدالت، مسؤلیت، او انساني کرامت پر محور ترسره شي. د دې اصولو عملي کول د ملت اعتماد، مدني شعور، او فکري بيداري پیاوړي کوي. هدف دا دی چې داسې ټولنه جوړه شي چې پکې شفافیت، حساب ورکونه، د قانون حاکمیت، انساني وګار، نظر ازادي، او مدني برابري د ټولنیز نظم، د ملت هویت، او د ملت د پرمختګ او هوساینې لپاره بنسټیز تضمین وي.

دا اصول د هر رهبري لپاره د عمل لارښود، د ملت لپاره د اعتماد سرچینه، او د ټولني د سوکالی، عدالت، اخلاقو، او مدني مسؤلیت د دوام تضمین ګڼل کېږي. د شفافیت، حساب ورکونې، د قانون درناوي، د بشر د وګار ساتنې، نظر ازادي، او مدني برابري عملي کول د مدني حرکت د رهبري د بریالیتوب اساسي عناصر دي. یوازي هغه حرکتونه چې په دې اصولو ولاړ وي، کولی شي د ملت اعتماد تر لاسه کړي، د فساد مخنیوی وکړي، او د ټولني د سوکالی، عدالت، اخلاقو او پرمختګ لپاره یو دوامداره او بنسټیز چوکاټ رامنځته کړي.

د نښان (Logo) او شعار وړاندیز

د قانون او عدالت مدني حرکت لپاره، مور داسې نښان او شعار وړاندې کوي چې د حرکت بنسټیزې موخې او ارزښتونه په لنډ او روښانه ډول څرګندوي.

شعار:

"عدالت، قانون، او ملي یووالی د سوکاله افغانستان لپاره"

دغه شعار د ملت د هوساینې، د قانون د حاکمیت، او د ټولنیز عدالت د تداوم لپاره د حرکت د ژمنې سمبول دی. عدالت د هر وګړي د حقونو د خونديتوب تضمین کوي، قانون د ټولني د نظم او مشروعیت بنسټ جوړوي، او ملي یووالی د هېواد د پرمختګ او ثبات لپاره بنسټیزه اړتیا ده.

نښان:

د نښان په ډیزاین کې درې مهم عناصر شامل دي:

1. د عدالت ترازو: د عادلانه پرېکړو او مساوات سمبول، چې د ټولني د بې طرفۍ او انصاف څرګندونه کوي.
2. د قانون کتاب: د قانون د حاکمیت، د اصولو رعایت، او د ټولنیز نظم د ساتنې نښه.
3. د سولې څانګه: د ملی یووالي، هوساینې، او د ټولني د متحد ژوند سمبول، چې د رهبري د انساني او مدني اهدافو څرګندونه کوي.

دغه نښان او شعار په ګډه د حرکت فلسفه او اهداف روښانه کوي او د ملت باور او همغږی لپاره یوه قوي بصري پیژندنه برابروي.

تاریخی او فکری مقدمه

۱. د یو ملت د بیداری اړتیا

افغانستان د څو لسيزو جگړو، بې عدالتی، تبعیض، او قانوني بې نظامی له امله د ژور سیاسي او ټولنیز بحران سره مخ دی. د خلکو باور د قانون پر حاکمیت کمزوری شوی، او عدالت د قدرت محور سیاست قرباني شوی دی. په داسې حال کې، د ملت بیداري او د نوې فکري لاري رامنځته کول د یو مسوول نسل اخلاقي وجیبه ګرځېدلي ده. په همدې ملي احساس، د پوهې، قانون، او عدالت پر بنسټ یو نوښتګر مدني حرکت — **قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان** — د پروفیسور ډاکټر مصطفی کمال سالارزي تر فکري او علمي مشرتابه لاندې تاسیس شو.

دا حرکت د ملت د وجدان استازیتوب کوي، د علمي اصلاح، مدني شعور، او ټولنیز عدالت پیغام رسوي، او د داسې افغانستان لپاره هلې ځلې کوي چې **قانون د زور پر ځای، عدالت د تبعیض پر ځای، او انسانیت د ځان غوښتنې پر ځای حاکم وي**.

افغانستان د تاریخ په اوږدو کې له اوږدمهاله سیاسي کړکېچونو، مسلسلو جگړو، بې عدالتیو، اداري فساد، تبعیض، او د قانوني بې نظامی له جدي ستونزو سره مخامخ شوی دی، چې د دې هېواد د ملت د سیاسي، ټولنیز، اقتصادي او فرهنگي ژوند بنسټونه یې ژور اغېزمن کړي دي. د دغه اوږدمهاله بحران پایله دا شوی چې د خلکو باور په حکومتي نظامونو، د قانون د حاکمیت په پروسه، او په عدالت متکي ټولنیزو جوړښتونو کې کمزوری شوی دی، او عدالت د زور، ځان غوښتنې، او شخصي گټو د سیاسي تمرین قرباني ګرځېدلی دی. په داسې حساس او پېچلي وضعیت کې، د ملت بیداري، د نوې فکري لاري رامنځته کول، او د مدني شعور د ودې لپاره جامع اقدامات د یوه مسوول او ژمن نسل اخلاقي، فکري، او ستراتیژیکه وجیبه ګرځېدلي ده، چې د راتلونکي افغانستان د ټولنیز عدالت، قانونمندی او ملي هوساینې لپاره بې ساري اهمیت لري. په همدې ملي او تاریخي احساس باندې بنسټ ایښودل شوی، د پوهې، عدالت، او قانون پر محور یو نوښتګر مدني حرکت — **قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان** — د پروفیسور ډاکټر مصطفی کمال سالارزي په علمي، فکري، او ستراتیژیکه مشرتابه تاسیس شوی دی، چې هدف یې د ملت د وجدان استازیتوب، د علمي او مدني اصلاحاتو پیغام، او د ټولنیز عدالت د رڼا د خپرولو لپاره ټولیزه هڅه ده. دغه حرکت د افغانستان د سیاسي، ټولنیز، او قانوني بیا رغونې لپاره یو ژور، ستراتیژیک، او دیپلوماتیکه لید وړاندې کوي، چې د هر وګړي د حقونو خونديتوب، د دولت د مشروعیت پیاوړتیا، د عدالت حاکمیت، او د ټولني د فکري او مدني شعور پراختیا تضمینوي. د دې حرکت فلسفه د دې پر بنسټ ولاړه ده چې قانون یوازې د واک تمرین وسیله نه ده، بلکې د ټولني د مشروعیت، د فردي او ټولنیزو حقونو د خونديتوب، او د ملت د ثبات لپاره بنسټیز شرط دی؛ عدالت د تبعیض، زور، او ځان غوښتنې پر ځای د مساوات، شفافیت، او مسوولیت په اصل ولاړ دی؛ او مدني شعور د ملت د فکري بیداری، نوښت، او د علمي او فرهنگي پرمختګ محور دی. په دې لړ کې، حرکت هڅه کوي چې د ملت ټولو قواوو، مدني سازمانونو، تعلیمي او فرهنگي بنسټونو، ځوانانو، ښځو، اقلیتونو، او ټولنیزو فعالانو په همکارۍ داسې یوه ستراتیژیکه فضا رامنځته کړي چې ټولنیز عدالت، قانونمندی، انساني وقار، مدني مشارکت، او ملي یووالی د ملت د هوساینې، پرمختګ، او ملي ثبات لپاره تضمین شي. د دې حرکت ستراتیژیک لید په کلکه باور لري چې د افغانستان راتلونکی یوازې د شفافه، حساب ورکونکي، قانون ته درناوي کونکي، او د بشر د وقار ساتنه کونکي رهبري په شتون کې خونديدي شي، او د ملي یووالي، د ټولني د عدالت، د مدني حقوقو پراختیا، او د ملت د فرهنگي او فکري ودې لپاره زمینه برابره کړي. د دې فلسفي له مخې، قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان د ملت د اعتماد بیا رغونې، د ټولنیزو جوړښتونو د مشروعیت، د فساد او تبعیض د مخنیوي، او د سولې او سوکالی د دوام لپاره نه یوازې یو مدني او علمي ابتکار دی، بلکې د افغانستان د ملي هویت، خپلواکۍ، او د راتلونکي د رهبري د یوې متوازن، مسوول، او قانونمند نسل لپاره ستراتیژیکه لار ده، چې په کې هر وګړی د خپل فکر، حق، او مسوولیت په وړاندې ډاډمن احساس وکړي. د دې حرکت تاریخي اهمیت او فکري اصالت په دې کې دی چې دا د افغانستان د اوږدمهاله بحران، سیاسي بې ثباتی، او مدني ستونزو په وړاندې یو مدون، علمي، او عملي بدیل وړاندې کوي، او د ملت د بیا رغونې، عدالت، او قانونمندی لپاره د راتلونکي لاري نقشې په ستراتیژیکه توګه رامنځته کوي، چې د ملي یووالي، د مدني حقوقو خونديتوب، او د ټولني د سوکالی لپاره بې ساري اهمیت لري. د دې نوښتګر حرکت پیغام د افغان ملت ټولو قواوو ته دا دی چې د ملت د هوساینې، قانونمندی، عدالت، او مدني شعور د پیاوړتیا لپاره د پوهې، رهبریت، او مسوولیت په محور د ګډو هڅو اړتیا

شتون لري، او يوازې د علم، اخلاقو، او عدالت په لار کې همغږي او ژمنتيا کولی شي د افغانستان راتلونکی د سولې، پرمختګ، او ملي هويت له ډاډمنو بنسټونو سره تضمین کړي.

لید (Vision) او ماموریت (Mission)

۲. لید: (Vision)

د داسې افغانستان رامنځته کول چې د قانون حاکمیت، بشري عدالت، د ښځو تعلیم، او د ټولنیز سوکالی بنسټ پرې ولاړ وي — یو هېواد چې د هر وګړي حق د قانون له لارې خوندي او د ملت اراده د علم، اخلاق او عدالت پر بنسټ وده کوي.

۳. ماموریت: (Mission)

د قانون او عدالت مدني حرکت د مدني بیدارۍ، علمي روزنې، او ټولنیز عدالت د ترویج له لارې، د ملت د فکري، حقوقي او سیاسي ژوند د اصلاح لپاره یو منظم، غیر حزبي او ټولشموله چوکاټ رامنځته کوي. دا ماموریت په درې بنسټیزو اصولو ولاړ دی:

1. د قانون حاکمیت د هر وګړي پر ژوند تطبیقول.
2. د بشري عدالت ترویج او د تبعیض، فساد او استبداد پر ضد مدني مبارزه.
3. د مدني پوهاوي او علمي سواد لوړول، په ځانګړي ډول د ښځو او ځوانانو لپاره.

د قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان په خپل ستراتیژیک لید کې د یوې داسې راتلونکې افغانستان تصویر وړاندې کوي چې د قانون حاکمیت، بشري عدالت، د ښځو او ځوانانو د تعلیم او د ټولنیز سوکالی بنسټونه په پوره قوت ولاړ وي، داسې یو هېواد چې د هر وګړي اساسي حقوق د قانون په چوکاټ کې خوندي شي، د ملت اراده د علم، اخلاقو او عدالت په اساس پیاوړې شي، او ټولنیز نظم د شفافیت، مسؤلیت، او د مدني ارزښتونو پر اصولو ولاړ وي. دغه لید نه یوازې د ټولنیز عدالت د پراختیا، د اداري فساد د مخنیوي، او د قانون د حاکمیت د تثبیت لپاره یو روښانه لارښود دی، بلکې د افغانستان د ملي یووالي، د اقتصادي پرمختګ، او د ټولني د دوامدار امنیت او ثبات لپاره هم حیاتي اهمیت لري. د دې لید بنسټیزه فلسفه دا ده چې هر فرد د خپل فکر، عقیدې، حقوقو، او مسؤلیت په وړاندې ډاډمن احساس وکړي، د ټولنیز عدالت او مدني حقوقو په برخه کې په مساوي توګه ګډون وکړي، او د ملي او قانوني چوکاټونو په رڼا کې خپل شخصي او ټولنیز ژوند په سوکالی، عزت، او شفافیت کې پرمخ یوسي. د دې ستراتیژیک لید تحقق د مدني شعور د لوړتیا، د ټولنیزو او مدني بنسټونو د مشروعیت، او د علمي، فرهنگي او اجتماعي پرمختګ له لارې ممکن دی، چې پکې د هر وګړي د ګډون، د ښځو د تعلیم د پراختیا، د ځوانانو د استعدادونو او نوښتونو د وده، او د ټولنیز عدالت د تحقق لپاره لازم زمينه برابره شي. دغه لید په نړیواله کچه هم د افغانستان د مثبت پېژندګلوی لپاره یو مهم سیاسي او دیپلوماتیکه پیام لري، چې افغانستان د قانون، عدالت، او مدني اصولو پر بنسټ د خپلې ملي حاکمیت او د خلکو د حقونو د خونديتوب په لار کې یو متعهد، مسؤل، او مشروع ملت په توګه وړاندې کوي.

د قانون او عدالت مدني حرکت ماموریت د دې ستراتیژیک لید د تحقق لپاره یو منظم، غیرحزبي، او ټولشموله چوکاټ وړاندې کوي، چې په ترڅ کې یې د مدني بیدارۍ، علمي روزنې، او ټولنیز عدالت د ترویج له لارې د ملت فکري، حقوقي، او سیاسي ژوند اصلاح تضمین شي. دغه ماموریت په درې بنسټیزو اصولو ولاړ دی: لومړی، د قانون حاکمیت د هر وګړي پر ژوند تطبیقول، ترڅو د قانون او عدالت معیارونه د ټولې ټولني په ټولو برخو کې یو شان عملي شي، او د فساد، ځان غوښتنې، او د قانون د سرغړونې هر ډول پېښې په مؤثره توګه مخنیوی وشي. دویم، د بشري عدالت ترویج او د تبعیض، فساد، استبداد، او ټولنیزې بې عدالتیو پر وړاندې مدني مبارزه، چې موخه یې د ټولني هر وګړي د خپل انساني کرامت، مساوي حقوقو، او د ټولني د پرمختګ په لور د فرصتونو څخه برخمن کول دي، او د دې لپاره لازم بنسټونه او ستراتیژیک اقدامات رامنځته کول. درېم، د مدني پوهاوي او علمي سواد لوړول، په ځانګړي ډول د ښځو او ځوانانو لپاره، ترڅو دوی د ټولني په ټولو ساحو کې فعال ګډون، د مدني مسؤلیت پراختیا، او د علم، نوښت، او فرهنگي پرمختګ د پراختیا په برخه کې وړتیا ولري. د دې ماموریت عملي کول د مدني رهبري د مستحکم کولو، د قانون د

حاکمیت د تداوم، او د ملت د اعتماد د بیا رغونې لپاره یو ستراتیژیکه لارښود وړاندې کوي، چې د ټولو مدني، علمي، فرهنګي، او سیاسي قواوو د همغږۍ او ګډو هڅو لپاره زمینه برابره وي.

په دې لړ کې، د قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان د یوې ټولني د رامنځته کولو هدف لري چې هر وګړی په خپل ژوند کې د قانون په چوکاټ کې خوندي، د عدالت په رڼا کې فرصتونه ولري، او د ملي سوکالۍ، ملي یووالي، او مدني اصولو په بنیاد خپل شخصي، اجتماعي، او مسلکي ژوند د خپل ملي هویت او د افغانستان د راتلونکي د پرمختګ لپاره په مسوولانه ډول رهبري کړي. دغه ماموریت د افغانستان د ملي او نړیوالو اړیکو په ډګر کې هم د قانون، عدالت، او بشري کرامت د دفاع یوه قوي سياسي، دیپلوماتیکه، او ستراتیژیکه بیانیه ده، چې افغانستان د یوه قانونمند، شفاف، مدني شعور لرونکي، او د نړیوالو معیارونو سره مطابقت لرونکي ملت په توګه وړاندې کوي. د دې ماموریت په عملي کولو کې، حرکت هڅه کوي چې د ټولنیزو بنسټونو د مستحکمولو، د مدني مشارکت د پراختیا، د علمي او فرهنګي ظرفیتونو د لوړولو، او د ټولني د عدالت پر محور د ټولنیز نظم د پیاوړتیا لپاره د ټولو قواوو، سازمانونو، او مدني فعالانو ګډه همکاري تضمین کړي. په همدې ستراتیژیکه او ټولشموله لار کې، د قانون او عدالت مدني حرکت د افغانستان راتلونکي د سولې، سوکالۍ، ملي یووالي، عدالت، او د مدني شعور د ودې په لار کې یو روښانه، مؤثر، او دوامدار چوکاټ وړاندې کوي، چې د هر وګړي د حقونو، مسؤلیتونو، او ملي هویت د خونديتوب لپاره یو ساري اهمیت لري.

د بنسټګر او فکري فلسفي تحليل

2017

پروفیسور ډاکټر مصطفی کمال سالارزی د علمي، مدني او فکري مبارزې یو مخکښ شخصیت دی چې د علم، اخلاق، او قانون د همغږۍ په بنسټ د بدلون فلسفه وړاندې کوي. د هغه لید د درې محورو پر بنسټ ولاړ دی:

1. علم د بدلون بنسټ دی هر اصلاح له پوهې پیلېږي.
2. قانون د ملت د بقا تضمین دی بی قانوني ملت له منځه وړي.
3. عدالت د انسانیت جوهر دی بی عدالته ټولنه بی ارزښته ده.

د قانون او عدالت مدني حرکت د افغانستان په سياسي، ټولنیز، او مدني ډګر کې د یو نوښتګر فکري بنسټ په توګه رامنځته شوی چې د ملت د عدالت، قانونمندی، او مدني مشارکت د پیاوړتیا لپاره د یوه ژور او علمي فلسفي پر بنسټ ولاړ دی. د دې حرکت فلسفه د علم، اخلاقو، او قانون د همغږۍ په محور کې د بدلون یوه ژوره ستراتیژیکه لار وړاندې کوي، چې هدف یې د افغانستان د اوږدمهاله بی ثباتۍ، اداري فساد، تبعیض، او د قانوني بی نظمی پر وړاندې یو مدون، دوامداره، او ټولشموله بدیل رامنځته کول دي. د دې فلسفي بنسټ د درې اساسي محورونو پر بنسټ ولاړ دی چې هر یو یې د ملت د راتلونکي د جوړښت او پرمختګ لپاره حیاتي اهمیت لري. لومړی محور علم دی، چې د ټولنیز بدلون او اصلاح د بنسټ اساس ګڼل شوی دی. فلسفه وایي چې هر حقيقي اصلاح له پوهې، فکري بیدارۍ، علمي څېړنو، او مدني پوهاوي څخه پیلېږي. علم یوازې د معلوماتو ذخیره نه ده؛ بلکې د ټولنیز، اداري، او سياسي اصلاحاتو محرک ځواک دی، چې د مدني شعور د لوړتیا، د نوښت د پراختیا، او د فردي او ټولنیزو حقونو د خونديتوب لپاره ضروري دی. بی علمه اصلاحات نه یوازې د دوامداره بدلون لامل نه ګرځي، بلکې د بحرانونو د دوام، د فساد د پراختیا، او د ټولنیز بی اعتمادی سبب هم ګرځي. د دې فلسفي له مخې، د ملت هر وګړی باید په خپل فکري، مدني، او اجتماعي ژوند کې د علم پر بنسټ فعال ګډون ولري، او ټولني ته د مثبتو بدلونونو راوستلو لپاره د پوهې او اخلاقو په محور هڅې وکړي.

دویم محور د قانون حاکمیت دی، چې د ملت د بقا، ثبات، او مشروعیت تضمین ګڼل شوی دی. د قانون پر تطبیق، شفافیت، او د عدلي او قضايي سیستمونو پر مشروعیت ټینګار د دې فلسفي اساسي برخه ده. فلسفه په دې باور ولاړه ده چې بی قانوني د ملت ټولنیز جوړښت او ملي هویت له منځه وړي، د فساد او استبداد لامل ګرځي، او د انساني حقونو د سرغړونې لپاره زمینه برابروي. قانون یوازې د واک د تمرین وسیله نه ده؛ بلکې د ټولني د مشروعیت، د فردي او ټولنیزو حقوقو د خونديتوب، او د ملت د ثبات بنسټ دی. د قانون رعایت د ټولني د اعتبار، د مدني مشارکت د پراختیا، او د ملي اعتماد لپاره حیاتي اهمیت لري. د فلسفي له مخې، د قانون حاکمیت باید د ټولو لپاره یو شان وي، د ملي ګټو، انساني کرامت، او اخلاقو پر اصولو ولاړ وي، او د ټولو وګړو، ادارو، او سازمانونو لپاره د شفافیت، حساب ورکونې، او مسؤلیت تضمین وکړي. د دې ستراتیژیک لید عملي کول د افغانستان د راتلونکي د ثبات، د فساد د مخنیوي، د ملي یووالي د پیاوړتیا، او د مدني شعور د پراختیا لپاره حیاتي اهمیت لري.

درېم محور عدالت دی، چې د انسانیت جوهر گڼل شوی دی. فلسفه باور لري چې بي عدالته ټولنه بي ارزښته، بي ثباته، او د پرمختگ څخه محرومه ده. عدالت يوازي د حقوقو د مساواتو او د زور پر ضد د اصولو تطبيق نه دی، بلکې د ټولني په هره کچه د مسؤليت، شفافيت، اخلاقو، او د انساني کرامت د خونديتوب تضمين هم دی. د عدالت د پراختيا هدف دا دی چې د هر وگړي حق د قانون له لاري خوندي شي، د تبعيض، استبداد، او ټولنيزي بي عدالتيو پر وړاندي مبارزه وشي، او د ټولني هر وگړي د مساوي فرصتونو په لرلو سره د خپل فکري، مدني، او مسلکي ژوند په هکله تصميم ونيسي. عدالت د ملي يووالي، د ټولنيز همغږي، او د ټولني د دوامداره پرمختگ يو اساسي شرط گڼل شوی دی، او د دي فلسفي له مخي، هر بدلون او اصلاح بايد په عدالت ولاړ وي ترڅو د ملت د سوکالي، هوسايني، او قانونمندی د دوام لپاره بنسټيز تضمين برابر کړي.

د قانون او عدالت فلسفه باور لري چې د افغانستان د رښتيني بدلون کلید د سياسي قدرت په لاس کي نه دی، بلکې په مدني پوهه، قانوني نظام، او ملي يووالي کي نغښتی دی. دا فلسفه د علم، قانون، او عدالت ترمنځ ژوره همغږي رامنځته کوي، ترڅو د ملت راتلونکی د دوامدار ثبات، مدني مشارکت، او ملي يووالي پر اصولو ولاړ وي. د دي فلسفي عملي کول د ټولني د ټولو قواوو، مدني سازمانونو، بنځو، ځوانانو، او مدني فعالانو گډه همکاري غواړي، ترڅو د افغانستان راتلونکی د علم، اخلاق، قانون، عدالت، او ملي يووالي په رڼا کي خوندي او سوکاله شي. دغه فلسفه نه يوازي د افغانستان د داخلي سياست او ټولنيز نظم لپاره يوه ستراتيژيکه لارښود وړاندي کوي، بلکې د نړيوالو اړيکو په ډگر کي هم د افغانستان د مشروعيت، قانونمندی، او مدني اصولو د دفاع يوه کلکه بيانیه ده. د دي فلسفي له مخي، د ملت هر وگړی د علم، عدالت، او قانون په محور د مسؤليت، شفافيت، او ملي ژمنتيا د عملي کولو لپاره يو مهم رول لري، او يوازي په دي توگه کولی شي د افغانستان راتلونکی د سوکالي، ثبات، او مدني هوسايني پر بنسټ رامنځته شي.

د ستراتيژي تطبيقي ميکانيز مونه

1. د مدني پوهاوي کمپاينونه په بنوونځيو، پوهنتونونو، او ټولنو کي.
2. د بنځو او ځوانانو لپاره د قانوني سواد روزنيز پروگرامونه.
3. د قانوني مشورو، حقوقي ملاتړ، او مدني عدالت د مرکزونو جوړول.
4. د علمي کنفرانسونو، سيمينارونو، او مدني ورکشاپونو تنظيم.
5. د سولې، اصلاح، او ټولنيز تفاهم لپاره د ملي ديالوگ پروگرامونه.

سياسي او مدني ستراتيژي | قانون او عدالت | 1. د حرکت فکري فلسفه او سياسي مؤقف | حرکت

Law and Justice
Civil Movement

- د “قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” سياسي فلسفه پر دري اساسي اصولو ولاړه ده:
1. **د قانون حاکميت** – دا حرکت باور لري چې بي له قانونه حاکميت، ملت په استبداد بدلېږي، او قانون د هر انساني، سياسي او ټولنيز نظام د بقا محور دی.
 2. **عدالت د ملت د وحدت بنسټ دی** – بي عدالته نظامونه موقتي دي، خو د عدالت پر بنسټ ولاړ ملتونه تلپاتي ځواک لري.
 3. **د بشري وقار تقدس دی** – انسان د قانون هدف نه، بلکې د هغه موخه ده. هر نظام چې انسان له کرامت بي برخي کړي، د سقوط مستحق دی.

په همدې اساس، دا حرکت ځان د “قدرت غوښتني” نه، بلکې د “حق غوښتني” حرکت بولي يو داسې مدني ځواک چې غواړي د علم، اخلاق، قانون او ملي يووالي له لاري د افغانستان د راتلونکي بنسټ کيردي.

۲. د سیاسي مشارکت ستراتیژي

“قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” د سیاسي فعالیت دري پراوي ستراتیژي لري:

الف – د فکري بیداری پراو:

په دې پراو کې د ملت د مدني شعور لوړول، د قانوني سواد عامل، او د نسل فکري بیداري د بنسټ کار دی. د ټولنو، پوهنتونونو، او مدني نهادونو له لارې دا پیغام خپریږي چې “قدرت د قانون تابع دی، نه قانون د قدرت”.

ب – د مدني تشکیلاتو پراو:

په دې مرحله کې د حرکت ولایتي، سیمه ییز او بین الافغاني څانګې فعالیږي، شور اګاني جوړیږي، او د بنځو، ځوانانو، او علمي قشر د ونډې توازن تضمینیږي.

ج – د ملي نفوذ پراو:

د حرکت اوږدمهاله هدف د مدني او قانوني فکر د پیاوړتیا له لارې د دولت د نظام په فکري بدلون اغېز کول دي. دا اغېز د انتخاباتي رقابت پر بنسټ نه، بلکې د ټولنیز باور له لارې ترلاسه کېږي.

۳. د ټولنيزې اصلاح تگلاره

2017

د ټولنيزې اصلاح فلسفه پر دري بنسټونو ولاړه ده:

1. د فکر اصلاح – د ملت ذهن د پوهې، قانون او اخلاقو له لارې بیدارول.
2. د نظام اصلاح – د قانوني بنسټونو پیاوړي کول، او د حساب ورکونې فرهنگ عامل.
3. د عمل اصلاح – د مسوولیت، اخلاق، او ملي وجدان فرهنگ ته وده ورکول.

دا حرکت باور لري چې اصلاح باید له ذهن پیل شي، له قانون سره یوځای شي، او په عمل کې تجسم ومومي.

۴. د بنځو د تعلیم او ګډون ځانګړي ستراتیژي

قانون او عدالت Law and Justice

د بنځو تعلیم، د ټولنیز عدالت او ملت جوړونې بنسټ دی. د “قانون او عدالت” حرکت دري پراوي پلان لري:

1. **تعلیمی توانمندسازي:** د بنځو لپاره د آنلاین او حضوري زده کړو د فرصتونو پراخول، د علمي بورسیو او وړیا پروګرامونو ملاتړ.
2. **حقوقی خونديتوب:** د بنځو د قانوني حقونو د دفاع مرکزونه جوړول، او د کورني تاوتریخوالي پر ضد مدني میکانیزمونه رامنځته کول.
3. **سیاسي او مدني ګډون:** د بنځو ونډه د مشورتي شورا، رهبري او پالیسي جوړونې په ټولو برخو کې تضمینول.

۵. د ځوانانو د مشارکت تگلاره

ځوانان د هر بدلون محور دي. د حرکت د “ځوانانو ستراتیژي” دري اړخونه لري:

1. **فکري رهبري:** د فکري روزنې، بحثي کلیونو، او فکري دیالوګونو تنظیم.
2. **مدني روزنه:** د قانون، بشري حقونو، او اصلاحاتي سیاست په اړه روزنیز ورګشا پونه.
3. **ملي مشارکت:** د ځوانانو د وړتیا له مخې د تصمیم نیونې په پروسو کې فعال ګډون.

۶. د ملي يووالي او سولي لپاره تگلاره

“قانون او عدالت” باور لري چې سولي ته د تلپاتې لارې يوازینی بنسټ د عدالت تطبيق دی. د ملي يووالي ستراتيژي پر لاندې اصولو ولاړه ده:

1. د ملي هويت د احترام فرهنگ پياوړتيا.
2. د قومي، مذهبي او ژبني تعصب پر ځای د ملي باور رامنځته کول.
3. د فکري زغم، مدني خبرو اترو او تفاهم دود عامول.
4. د سولي د ټولنيزو ناستو او ولسي ديالوگونو پراختيا.

درېيمه برخه: نړيوال ديپلوماتيک ليد

۱. نړيوال دريځ

د “قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” نړيوال دريځ دا دی چې افغانستان بايد د نړيوال قانون، بشري حقونو او مدني ارزښتونو فعال غړی پاتې شي. دا حرکت باور لري چې د هېواد مشروعيت د توپک نه، بلکې د قانون، عدالت او بشري همغږۍ له لارې تأمينېږي.

۲. د نړيوالو اړيکو اهداف

1. د ملګرو ملتونو د بشري حقونو له نهادونو سره د فکري همکارۍ جوړول.
2. د اروپايي ټولني، اسلامي همکاريو سازمان (OIC)، او مدني شبکو سره د مدني مشارکت جوړول.
3. د افغان مهاجرينو، علمي شخصيتونو او ښځينه فعالانو ترمنځ د نړيوال ملاتړ شبکه جوړول.

۳. د ديپلوماتيکې اړيکې تگلاره

1. د علمي او فرهنگي تبادلې پروګرامونه.
2. د نړيوالو مدني کنفرانسونو او ورکشاپونو کېدون.
3. د افغان مدني خوځښت د نړيوال استازيتوب لپاره ځانګړې ديپلوماتيکه څانګه رامنځته کول.

څلورمه برخه: حقوقي او تطبيقي ميکانيزمونه

۱. د قانوني چوکاټ جوړښت

دا حرکت د افغانستان اساسي قانون، نړيوال بشري حقونو ميثاقونو، او د مدني سازمانونو د اصولو پر بنسټ فعاليت کوي. د هرې پرېکړې حقوقي اعتبار بايد د قانون په رڼا کې وڅېړل شي.

۲. د شفافيت او حساب ورکونې ميکانيزم

1. د مالي چارو کلنی راپور خپرېږي.
2. د شورا پرېکړې د غړو په اجماع کېږي.
3. د عمومي سکرټر د فعاليت راپور د رهبري شورا ته وړاندې کېږي.

۳. د تطبيق اداري

1. د څېړني او پاليسي مرکز: د علمي او تحليلي راپورونو خپرول.
2. د مدني پوهاوي پروگرام: د ملت د فكري بيداري لپاره تعليمي کارزارونه.
3. د قانوني ملاتړ دفتر: د مظلومو وگړو د حقونو قانوني دفاع.

۴. د دوامدار بدلون فلسفه

“قانون او عدالت” باور لري چې بدلون بايد د “زړه له بدلون” پيل شي — دا د يوه فرهنگي انقلاب اړتيا ده، نه يوازي د نظام بدلون. د دې فلسفي موخه د هغه نسل روزل دي چې قانون، عدالت او علم د ايمان په څېر مقدس گڼي.

د “قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” دوهمه برخه د ملي او نړيوالو اصولو په رڼا کې د حرکت سياسي فلسفه، د ښځو او ځوانانو د نقش ستراتيژي، او د نړيوالي مدني ديپلوماتۍ ليد وړاندې کوي. دا سند د ملت لپاره د قانوني بيداري، عدالت محور سياست، او انساني کرامت د ساتني لاره ده.

د تطبيق، دوام او فكري ميراث ستراتيژي 2017

۱. د عمل او تطبيق فلسفه

“قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” باور لري چې هر نظرياتي او فلسفي فکر بايد د عمل په ميدان کې د تطبيق وړ وي. د همدې لپاره، د حرکت د تطبيق فلسفه پر دريو مرحلو ولاړه ده:

1. فكري بنسټ: (Theoretical Foundation) د قانون، عدالت، او مدني سواد د مفاهيمو عامل.
2. اداري تطبيق: (Institutional Implementation) د حرکت د ټولو تشکيلاتو ترمنځ د منظم همغږۍ رامنځته کول.
3. ټولنيز انعکاس: (Public Reflection) د خلکو ترمنځ د باور، اعتماد، او عملي ملاتړ رامنځته کول.

دا درې پړاوونه د يوه فكري جريان نه، بلکې د يوه مدني تمدن پيل دي.

۲. د عملي پروگرامونو ملي نقشه

د حرکت د راتلونکو لسو کلونو عملي پلان په لاندې څلورو برخو ولاړ دی:

۱ (د علم او قانون د ترويج ملي کمپاين)

- د قانوني سواد د عامولو لپاره د انلاين او حضوري پروگرامونو جوړول.
- د ښوونځيو، پوهنتونونو، او مدني ټولنو له لارې د قانون د حاکميت تدريس.
- د عدالت د فلسفي په اړه د عامه پوهاوي مستندونه، ليکنې، او مناظرو خپرول.

۲ (د ښځو د تعليم او توانمندسازۍ ملي پروگرام)

- د “د علم حق” تر شعار لاندې د نجونو د زده کړو لپاره ځانگړې علمي پروژې.
- د ښځينه مشرتابه روزنيز پروگرامونه، تر څو د راتلونکې رهبرۍ نسل چمتو کړي.
- د ښځو د حقونو قانوني ملاتړ مرکزونه په ولايتونو کې جوړول.

۳ (د ځوانانو د مدني مهارتونو پراختيا)

- د “خوان قانون پوهه” ابتکار پروگرام: د مدني روزني، ديالوگ، او سياسي پوهاوي لپاره.
- د ملي رضاكاري حركتونه د ټولنيزو خدمتونو په چوكاټ كې.
- د علمي سياليو، مناظرو او مدني ايواردونو تنظيم.

۴ (د سولې، تفاهم او ملت جوړونې ابتكار)

- د ملي ديالوگونو شورا رامنځته كول د قومي او ژبني تفاهم لپاره.
- د سولې فرهنگي كارزارونه د پوهانو او مدني فعالانو په گډون.
- د افغان مهاجرينو او كورني اوسېدونكو ترمنځ د فكري يووالي پروژې.

۳. د رهبري شورا د عمل تگلاره

۱ (د تصميم نيونې سيستم)

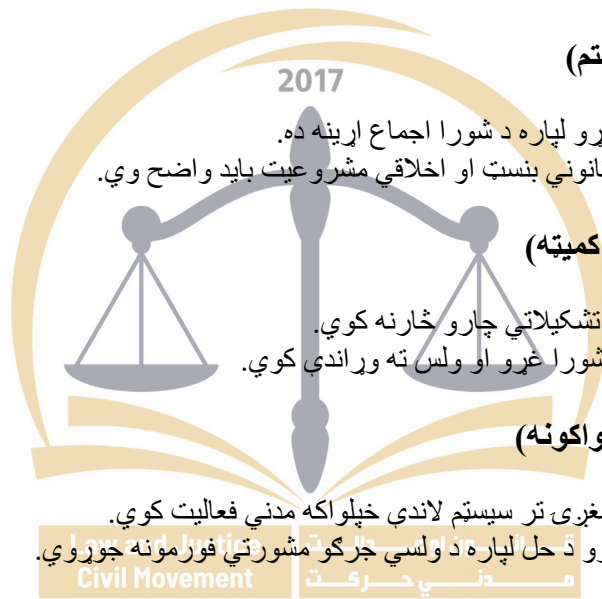
- د ټولو مهمو پرېكړو لپاره د شورا اجماع اړينه ده.
- د هرې پرېكړې قانوني بنسټ او اخلاقي مشروعت بايد واضح وي.

۲ (د نظارت او شفافيت كمېټه)

- د مالي، اداري او تشكيلايي چارو څارنه كوي.
- كلني راپورونه د شورا غړو او ولس ته وړاندې كوي.

۳ (د ولايتونو د څانگو واكونه)

- د مركز سره د همغږۍ تر سيستم لاندې خپلواكه مدني فعاليت كوي.
- د سيمه ييزو ستونزو د حل لپاره د ولسي جرگو مشورتي فورمونه جوړوي.

۴. د علمي څېړنې او فكري ودې مركز

د حركت د علمي فكر او مدني څېړنو لپاره يو مستقل مركز رامنځته كېږي چې موخې يې دي:

- د مدني اصلاحاتو او قانوني پاليسي تحليلي راپورونه خپرول.
- د بشري حقونو، عدالت، او ټولنيز نظام په اړه څېړنې كول.
- د مدني روزني مواد جوړول او د علمي تبادلې بنسټونه پراخول.

۵. د رسنيزو اړيكو ستراتيژي

د رسني ځواک د ملت د بيدارۍ بنسټ دی. د حركت د اړيكو ستراتيژي پر لاندې اصولو ولاړه ده:

1. شفاف او باوري پيغامونه: رسنيز مواد بايد د علم، عقل او اخلاق استازيتوب وكړي.
2. د معلوماتو د ازاد جريان ملاتړ: دا حركت د بيان ازادي د ملي وجدان برخه گڼي.
3. د مثبتو بحثونو فرهنگ: د انتقاد زغم او د سالم مناظرو دود عامل.

د رسنۍ اصلي موخه د نفرت خپرول نه، بلکې د پوهې، زغم او ملي يووالي تبليغ دی.

۶. د نړيوال مدني حضور پروگرام

“قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” به د مدني همکارۍ په نړيوالو فورمونو کې خپل فعال حضور وساتي، د دې لپاره:

- د نړيوالو کنفرانسونو د گډون او استازيتوب پلان جوړېږي.
- د افغانستان د مثبت تصوير د بيا رامنځته کولو لپاره د “Justice for Humanity” کمپاين پيل کېږي.
- د افغان بنځو او ځوانانو د حقونو د ملاتړ لپاره د نړيوالو NGO گانو سره همکاري پراخېږي.

۷. د اخلاق، قانون او عدالت د يووالي فلسفه

د دې حرکت د فلسفي بنسټ دا دی چې اخلاق د قانون روح دی، او عدالت د اخلاقو نتيجه. بي اخلاقه قانون ظلم ته لاره هواروي، او بي عدالته اخلاق منافقت ته. نو ځکه، دا حرکت غواړي د انسان، قانون، او ضمير ترمنځ يو درې اړخيز توازن رامنځته کړي — داسې توازن چې په هغه کې قانون د زور نه، بلکې د وجدان ژبه وي.

۸. د اوږدمهاله ليد تگلاره (۲۰۲۵-۲۰۴۰)

د “قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” اوږدمهاله پلان په درې مرحلو ويشل شوی دی:

۱ (د فکري بنسټ کلونه) ۲۰۱۷-۲۰۳۰

Law and Justice
Civil Movement

- د قانوني پوهاوي د ملي نصاب طرحه کول.
- د بنځو د تعليم د ملي حق په اړه نړيوال کمپاين.
- د مدني شوراگانو د ملي شبکې جوړول.

۲ (د سياسي نفوذ کلونه) ۲۰۳۰-۲۰۳۵

- د مدني شورا د افغاني فکر په پاليسيو اغېز.
- د قانوني اصلاحاتو لپاره مدني مشورتي وړانديزونه دولت ته.
- د افغان مدني سفارتونو فعالول په نړيوالو مجامعو کې.

۳ (د تمدني تحول کلونه) ۲۰۳۵-۲۰۴۰

- د ملت د فکري وحدت پياوړي کول.
- د علم، قانون او عدالت په گډ محور يو ملي نظام ته فکري بنسټ ايښودل.

“قانون او عدالت” يوازې د نن ورځې حرکت نه دی؛ دا د راتلونکو نسلونو د فکر اساس دی. دا د هغو افغان زلميانو او ښځو لپاره د الهام سرچينه ده چې غواړي د وطن لپاره د پوهې، قانون او انسانيت له لارې خدمت وکړي.

د ډاکټر مصطفی کمال سالارزي فکري ميراث د “علم، عدالت او انسانيت” درېو اصولو پر محور ولاړ دی دا هغه درې بنسټونه دي چې که په يوه ملت کې سره يو شي، نو هغه ملت د ظلم له تيارو نه د تمدن رڼا ته وځي.

۱۰. پيغام

د قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان – د بنسټيز جوړښت او رهبري شورا مسوده

په درنښت سره، د افغانستان د مدني، علمي، او ټولنيزو اصلاحاتو د ملاتړ په هدف، د قانون او عدالت مدني حرکت د خپل بنسټيز جوړښت او د رهبري شورا د اصولو، چارچوب، او سټراټيژيکو موخو د روڼوالي لپاره دا مسوده وړاندې کوي. دغه سند د حرکت د بنسټگر فکري ليد، د قانون حاکميت، عدالت، مدني مشارکت، او ملي يووالي د اصولو په بنسټ ترتيب شوی، او هڅه کوي چې د حرکت سازماني جوړښت د شفافيت، مسؤليت، او قانونمندی په اصولو برابر رامنځته کړي. قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” د پوه ملت د وجدان غږ دی. دا د علم له رڼا، د قانون له قدرت، او د عدالت له روح څخه جوړ شوی دی. دا حرکت د افغان ملت په نوم دا پيغام ورکوي: هغه ورځ به د افغانستان رښتيني بيداري وي، چې قانون به د زور پر ځای حاکم، عدالت به د تبعيض پر ځای معيار، او علم به د جهل پر ځای ځواک وي. په همدې ايمان، دا حرکت د خپلو ټولو غړو، همکارانو، او د وطن د فکري نسلونو څخه دا ژمنه اخلي چې د عدالت، علم او ملي يووالي د ارزښتونو ساتنه به د خپل ژوند تر وروستۍ سلگۍ پورې کوي قانون او عدالت مدني حرکت افغانستان” يوازې يو سازمان نه دی، بلکې د يوې فکري بيدارۍ، د يوې نوي تمدني فلسفې، او د يوه نوي ملي ضمير استازيتوب کوي. دا حرکت د ملت په ضمير کې د عدالت، قانون، علم، او بشريت گډ روح بيداروي. موخه د دې مسودې دا ده چې د حرکت ټول غړي، مدني فعالان، د پوهې او قانون متخصصان، او د ملت هر وگړی په روښانه توگه د رهبري شورا د مسؤليتونو، د پرېکړو د معيارونو، د بنسټيزو اصولو، او د عملي سټراټيژيکو پلانونو په اړه معلومات ولري. دا سند د عدالت، قانونمندی، انساني کرامت، مدني پوهاوي، او ملي هويت د ساتنې لپاره د حرکت د هر غړي لپاره لارښود، د ټولني لپاره د اعتماد سرچينه، او د مدني مسؤليت د دوام تضمين گڼل کېږي. دا مقدمه په دې باور سره ترتيب شوې چې د حرکت بنسټيز جوړښت او رهبري شورا بايد د علم، اخلاق، عدالت، او مدني مسؤليت په اصولو ولاړ وي، د ملت د اعتماد او فکري بيدارۍ د پياوړتيا لپاره کار وکړي، او د افغانستان د ملي سوکالۍ، ثبات، او قانونمندی لپاره يوه روښانه او مسؤله رهبري وړاندې کړي.

ومن الله توفيق